

ASUMISPALVELUIDEN PALVELUKUVAUS JA MYÖNTÄMISPERUSTEET 15.11.2017

Asumispalveluiden käsitteet

Asumispalveluilla tarkoitetaan sosiaalihoitolain (130/2014) mukaisia palveluja joita järjestetään ensisijaisesti ikääntyneille henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua tai tukea asumisessa tai asumisen järjestämisessä. Ennen tuetumpaan asumispalveluun siirtymistä kaikki muut mahdolliset keinot tukea asumista kotona tulee olla kartoitettu.

Kunnan on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla sekä muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Hoitopaikka ja palvelut on sovitettava sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön kulloisiakin palveluntarpeita. Asumispalvelupaikan saamisen edellytyksenä on, että asiakas on ollut lähtökohtaisesti laaja-alaisten kotiin annettavien palveluiden piirissä.

Asumispalveluja tarvitseva voi asua palvelutalossa tai ympärivuorokautista hoitoa tarjoavissa tehostetun palveluasumisen yksikössä. Omaishoidossa olevilla on mahdollisuus lyhytaikaiseen hoitoon omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien ajaksi. Lisäksi muillakin kotona asuvilla ikäihmisillä on mahdollisuus lyhytaikaiseen hoitoon, jos se on välttämätöntä kotona selviytymisen turvaamiseksi.

Palveluasuminen: henkilöille, jotka eivät tarvitse ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa. Tavoitteena on ehkäistä tehostetun asumispalvelun tarvetta.

Tehostettu palveluasuminen: henkilöille, joilla hoidon- ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista.

MYÖNTÄMISPERIAATTEET JA PALVELUTASOMÄÄRITYKSET

Asumispalveluihin hakeutuminen

Asumispalveluiden asukkaaksi hakeudutaan yleensä ottamalla yhteyttä palveluohjaukseen, jonka toimesta tehdään yksilöllinen palvelutarpeenarviointi käytössä olevin toimintakykymittarein ja tarpeenmukaisella moniammatillisella yhteistyöllä. Vanhustyönjohtajalle osoitettu hakemus käsitellään SAS-työryhmässä, jossa palveluohjaaja esittelee hakijan tilanteen. Hakemus voidaan jättää seurantaan ja ennen SAS-työryhmän päätöstä voidaan hakija tarpeen mukaan sijoittaa myös määräaikaiselle jaksolle kuntoutus- ja arviointiyksikköön, jossa toimintakykyä voidaan tiiviimmin seurata.

SAS-työryhmän esityksen perusteella vanhustyönjohtaja tekee myönteisen tai kielteisen päätöksen asumisyksikköön sijoittamisesta. Vanhuspalvelulain veloitteen mukaan asumispalvelupaikka pitää järjestää kolmen kuukauden kuluessa myönteisen päätöksen saamisesta.

SAS-ryhmän arvion perusteella asukas sijoitetaan tarkoituksenmukaisimpaan yksikköön, jossa toiminta ja laatu vastaavat hakijan palvelutarvetta. Kaikki Lapinlahden kunnan alueella olevat samantasoiset kunnan omat hoitoyksiköt huomioidaan ja toivetta vastaavaa asumisyksikköä ei voida välttämättä järjestää. Vapautuvien asumispalvelupaikkojen täyttämistä ohjaa kansalaisten tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, hakijaksi hyväksymisen ajankohta ja hakijan kokonaistilanne. Hakijan kieltäytyessä tarjotusta asumispalvelupaikasta vanhuspalvelulain mukainen velvoite kolmen kuukauden sisällä tapahtuvasta sijoittamisesta asumispalveluyksikköön raukeaa.

Asiakkaan asumispalvelun tarve arvioidaan säännöllisesti. Palvelua voidaan myöntää tarvittaessa määräaikaisesti ja asumispalvelupaikkaa voidaan tarvittaessa muuttaa asukkaan tarvetta ja toimintakykyä vastaavaksi. Toimintakyvyn kohentuessa ja asumispalvelun edellytysten rautessa asukas voidaan myös sijoittaa takaisin kotihoitoon.

Palvelutasomääritykset

1. palveluasuminen

Asiakkaan toimintakyky on alentunut niin, että hänelle ei riitä säännöllisen kotihoidon antamat palvelut. Hän tarvitsee päivittäistä hoitohenkilökunnan seurantaa, ohjausta, apua, sekä motivointia ja kannustusta omien voimavarojen käyttöön. Avuntarve on jatkuvaa ja säännöllistä. Avuntarve voi liittyä mm. ruokailun järjestämiseen, hygienian hoitoon, lääkehuoltoon ja sosiaalisen tuen tarpeeseen. Muistisairaalla voi olla hallittavissa olevia käytösoireita. Apua voidaan antaa 1-2 hoitajan avulla. Asiakas selviytyy yöaikaan ilman henkilökunnan jatkuvaa läsnäoloa (tarvittaessa yöpartiokäynnit) ja pystyy pääsääntöisesti hälyttämään apua.

Viitteellinen Rava: yli 3.0 kokonaistilanne huomioiden

Palveluasumisen yksikkö on Kielon C-solu

2. tehostettu palveluasuminen

Edellä kuvattujen toimintakyvyn muutosten lisäksi asukas tarvitsee runsaasti konkreettista apua mm. ruokailussa, hygienian hoidossa, lääkehuollossa sekä muissa päivittäisissä toiminnoissaan. Avun tarve on säännöllistä, toistuvaa ja ympärivuorokautista ja apua ei voida taata palveluasumisessa. Asukkaan kokonaisvaltainen toimintakyky on merkittävästi alentunut. Asukas voi liikkua tai siirtyä itsenäisesti, apuvälineen turvin tai 1-2 hoitajan avustamana. Asukas voi olla myös vuoteeseen hoidettava tai hän voi olla saattohoitotilanteessa. Asukkaalla on muistisairaus tai / sairauksista johtuvia fyysisiä toimintakyvyn rajoitteita ja sairauksista johtuvia psyykkisiä, sosiaalisia ja /tai turvallisuuden tunteeseen liittyviä ongelmia. Kognitiivisen tuen tarve on yleensä runsasta.

Viitteellinen Rava: yli 3.5 kokonaistilanne huomioiden

Tehostetun asumispalvelun yksiköitä ovat:

Mäenpiha, Jukola, Kielo ja Kotipiha

3. lyhytaikainen hoito

Hoidon tavoitteena on tukea asukkaan kotona asumista ja tarkoitettu ensisijaisesti omaishoitajien lakisääteisiin vapaisiin. Lisäksi hoitojakson tavoitteena on tukea omaishoitajaa/läheistä hoitotyössä.

Lyhytaikainen hoito on tarkoitettu myös asiakkaille, jotka akuutin ennalta arvaamattoman elämäntilanteen vuoksi tarvitsevat lyhytaikaispaikkaa ja näin tuetaan jatkossa kotona selviytymistä.

Lyhytaikaista hoitoa tarjotaan Mäenpihassa, Jukolassa ja Kotipihassa

Asumispalveluiden myöntämisen perusteita eivät ole:

- Asunnon epätarkoituksenmukaisuus
- Asiakkaan taloudellinen tilanne
- Tarkoituksenmukaisista palveluista tai apuvälineiden käytöstä kieltäytyminen
- Turvallisuuden vaarantuminen toisen henkilön käytöksen vuoksi
- Korkea ikä ilman toimintakyvyn vajausta
- Asiakkaan/omaisten epärealistiset toiveet tai toiminta asiakkaan asumisratkaisuihin (esim. asunnon irtisanominen) eivät ohita asetettuja kriteerejä
- Tilapäinen toimintakyvyn alentuma
- Kuntoutuksen/hoidon keskeneräisyys
- Asiakkaan omalla toiminnalla aiheuttama ympäristön epäsiisteys

ASUMISPALVELUIDEN ASIAKASMAKSUT

Asumispalveluista peritään peruspalvelulautakunnan vuosittain vahvistama asiakasmaksu.

Toimintaa ohjaavat lait ja säädökset, mm.:

- Sosiaalihuoltolaki (130/2014)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvluista (980/28.12.2012)
- Laki sosiaali- terveydenhuollon asiakasmaksuista (743/1992)
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Vanhuspalvelulaki
- Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. STM:n julkaisu 2017:6
- Kotikuntalaki 201/1944